

Suriye'de Neler Olduğunu Anlamak

2012-12-05 11:26:00

Suriye'de Mart 2011'den bu yana yaşananlar şu iki husus hesaba katılmadan anlaşılamaz: 1) Medya üzerinden yürütülen, olağanüstü boyutlu ve emperyalist savaşın kopmaz bir uzantısı sayılması gereken dezenformasyon savaşı. 2) Suriye'nin yakın tarihi ve bölgeye ilişkin emperyalist-Siyonist hesaplar. Devlet aygıtlarının bir uzantısı hline gelmiş olan tekelci Batı medyası Afganistan, Irak ve Libya müdahaleleri öncesinde yaptığı gibi, hedef tahtasına oturttukları Suriye'yi karalamak için deta fazla mesai yapmaktadır. Bu kampanya gerçekleri gözlerden saklamayı (Ürdün, Lübnan, Irak ve Türkiye sınırlarından ülkeye silh, diğer donanım ve terörist grupların sokulması ya da rejimin, çok küçük bir azınlığın desteğine sahip kaba bir diktatörlük olarak gösterilmesi), abartılı ve hatt düpedüz yalan haber yapmayı (rejim-yanlısı kitle eylemlerinin rejim-karşıtı eylemler gibi gösterilmesi, kim oldukları bilinmeyen ülke içindeki aktivistlerin cep telefonları üzerinden gönderdikleri mesaj ve görüntülerin esas alınması, -25 Mayıs'ta El-Hula'da olduğu gibi- terörist grupların gerçekleştirdiği ve çoğu kez sivilleri hedef alan patlama ve kıyımların rejim güçlerine mal edilmesi) vb. kapsamaktadır.

Suriye 1958'de Nasır'ın Mısır ile 3.5 yıl sonra dağılan bir birleşme girişiminde bulunmuş, 1965'de kurulan Filistin Kurtuluş Örgütü'nü- tutarsızca da olsa- desteklemiş, İsrail'e karşı 1967 ve 1973 savaşlarında yer almış, 1970'li ve 1980'li yıllarda revizyonist/ sosyal-emperyalist SSCB ile yakın ilişki içinde olmuştur. Daha 1980'lerde ABD ve Batı Avrupa, 1979 İran "İslm devrimi"nin ardından İran'la iyi ilişkiler kuran Hafız Esad rejimini "terörizm"le suçlamış ve ona karşı kısmi bir ambargo uygulamışlardır. İsrail Dışişleri Bakanlığı analisti Oded Yinon, Şubat 1982'de yayımladığı bir yazıda Suriye'nin, "etnik ve dinsel yapısına uygun olarak, bugünkü Lübnan'da olduğu gibi bir dizi devlete bölün"mesi gerektiğini yazmıştı. Bazı öndegelen neo-conlar ise Temmuz 1996'da İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'ya sunulmak üzere yayımladıkları bir raporda İsrail'in, "Lübnan'daki saldırganlığın asıl sorumluları olan Hizbullah, Suriye ve İran'la hesaplaşarak kuzey sınırları boyunca stratejik inisiyatifi ele geçirmesi"ni önermişlerdi. Beşar Esad'ın 2000 yılında, ölen babasının yerini

almasının ardından ABD'nin İslm halklarına karşı savaş ilt ettiği 11 Eylöl 2001-sonrası dönemde Suriye yine hedefteydi. Mart 2007'de NATO'nun eski komutanlarından emekli orgeneral Wesley Clark, ABD'nin Suriye'yi daha Eylöl 2001'de, işgal edilecek ölkeler listesine yerleştirdiğini söylemişti. ABD Devlet Başkanı G. W. Bush'un 29 Ocak 2002 tarihli konuşmasında Irak, İran ve Kuzey Kore'yi bir "şer ekseni" oluşturmakla suçlamasının ardından, ABD Dışışleri Bakan Yardımcısı John Bolton 6 Mayıs 2002'de yaptığı bir konuşmada -Libya ve Küba ile birlikte- Suriye'yi de kitle imha silhları edinmeye çalışan bir "serseri devlet" olmakla suçlayacak, ABD Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz ise Nisan 2003'de Suriye'de bir değişim olması gerektiğini söyleyecekti. ABD Kongresi, Aralık 2003'de çıkardığı SALSRA (=Suriye Hesap Verebilirlik ve Lübnan'ın Egemenliđini Restore Etme Yasası) ile ve Irak'taki ABD-karşıtı direnişı desteklediği vb. gerekçesiyle Suriye'yi hedef almıştı. Belki de Irak'ta ciddi bir direnişle karşılaşmasa, ABD daha 2004'te bu kez Suriye'ye saldıracaktı. Bütün bunları, Suriye'yi Lübnan'daki kuvvetlerini çekmeye zorlamak için 14 Mart 2005'de Beyrut'ta gerçekleştirilen ve önce Suriye'nin, bu tutmayınca da Hizbullah'ın üzerine yıkılan Refik Hariri suikastı izledi. Eylöl 2007'de ise İsrail, Suriye'nin bir sözde nükleer tesisini bombalayacaktı. 2011'e gelindiğinde WikiLeaks belgeleri ABD'nin 2005-2010 döneminde Suriye Müslöman Kardeşler örgütüne ve diğer bazı muhaliflere milyonlarca dolar yardım verdiğini ortaya koydu. Yani 1960'lı yıllardan bu yana ABD/ İsrail-karşıtı cephenin en militan üye devleti olarak sivrilen Suriye öteden beri, bu güçlerin hedefi olagelmıştır.

Ancak, Suriye olaylarını sadece dışsal faktörlere bakarak değerlendirmek, yüzeysel ve subjektif bir yaklaşım olur. Suriye halkının önemli bir bölümünün ciddi ve birikmiş bir hoşnutsuzluk ve öfkesi ve bundan kaynaklanan meşru ekonomik ve siyasal talepleri bulunuyordu. Barışçı ve silhlı muhalefetin ortaya çıkmasının ardında bu objektif gerçek vardı. İlk döneminde, yani 1960'ların ikinci yarısında, geleneksel egemen sınıflar (toprak ağaları ve işbirlikçi burjuvazi) aleyhine ve emekçi yığınlar yararına radikal reformlar yapan Baas Partisi zamanla yeni burjuvazinin partisi haline gelmiş, iktidarın nimet ve ayrıcalıklarını tattıkça yığınlardan uzaklaşmış ve iktidar tekeline kendi elinde toplayan despotik bir devlet aygıtı oluşturmuştu. Son yıllarda şu faktörler de Baas rejimiyle halk arasındaki çelişmelerin keskinleşmesine katkı yaptı: a) Beşar Esad'ın kendisinden beklenen reformları gerçekleştir(e)memesi, b) 2002'den bu yana ekonomik liberalizasyona gidilmesine ve 2006'da IMF'nun dayattığı kemer sıkma politikalarının uygulanmasına bağli olarak işsizlik ve

yoksulluğun yanısıra gelir dağılımındaki eşitsizliğin büyümesi, c) ülkenin 2006-2010 döneminde olağanüstü bir kuraklık yaşaması, d) 2003'ten itibaren Irak'tan gelen 1.5 milyona yakın mültecinin ülke ekonomisi ve altyapısı üzerine ağır bir yük bindirmesi, e) besin fiyatlarının dünya ölçeğinde yükselmesinin Suriye'ye yansması vb. Bütün bunlara, Tunus'ta başlayan ve bir dizi Arap ülkesine yayılan "Arap Baharı"nın etkisi eklenmeli. 17 Mart'ta Ürdün sınırındaki Dera kentinde patlak veren gösteriler ve silahlı çatışmaların bu ülkenin bir dizi kent ve kasabasına yayılması, işte böyle bir kırılğan zemin üzerinde gerçekleşti. Haklı nedenlerle başlayan bu toplumsal hareketlilik, İran-Suriye-Lübnan-Filistin direniş cephesinin önemli bir halkası olan Suriye'nin çökertilmesi için fırsat kollayan ABD-NATO güçleri ve onlarla işbirliği içinde olan Türk ve Arap gericiliği için bulunmaz bir fırsattı. Bu karşı-devrimci koalisyon Baas rejiminin zayıflatılmasını ve devrilmesini ve Suriye'de Batı dostu bir rejim kurulmasını ve bu olmazsa Suriye'nin uzun bir iç savaş süreci içinde kan yitirmesini ve parçalanmasını hedefliyor. Böylelikle ABD-NATO güçleri, İran'ı izole edecek, Lübnan direnişini güçten düşürecek ve bu yolla bir yandan İsrail'in "güvenliği"ni pekiştirirken, bir yandan da Rusya ve Çin'in konumunu zayıflatacaklardır. Bu güçlerin üstü örtülü ve açık müdahaleleri kısa sürede, demokratik reformlar talep eden bir kitle hareketi olarak başlayan Suriye'deki çatışmanın siyasal niteliğini değiştirdi. Bugün Suriye'de -iççe geçmiş ve üstüste gelmiş- en az iki ayrı savaşım yaşanıyor. Bunları kabaca şöyle tanımlayabiliriz: a) Sünn Arap halkının bir bölümünün ve -omurgasını Müslüman Kardeşlerin temsil ettiği- Sünn burjuvazisinin bir bölümünün, esas olarak ulusal ve dinsel-mezhepsel azınlıkların yanısıra Sünn Arap halkının bir başka bölümünün desteklediği Baas rejimi ve onun çevresinde kümelenmiş olan burjuva katmanlarına karşı yürüttüğü savaşım ve b) ön planda Türkiye, Suud Arabistan ve Katar'ın bulunduğu ABD-Fransa-Britanya-İsrail bağlaşmasının -İran'ın, Şi Irak'ın ve Lübnan Hizbullahı'nın desteklediği- Rusya-Çin bağlaşmasına karşı yürüttüğü savaşım.

Ulusal burjuva nitelikli Baas rejiminin konumu, Tunus ve Mısır'daki toplumsal dayanakları çok sınırlı ve ideolojik meşruiyetlerini yitirmiş emperyalist uşağı rejimlerin konumundan farklıydı. Tekelci burjuva basının ve onun efendilerinin göstermeye çalıştığının tersine, Baas rejimi başından beri Nusayr, Hristiyan, Dürz azınlıklarla Sünn nüfusunun bir bölümünün desteğine sahipti. Hıda sahip. Farklı öğelerden oluşan ve zamanla El Kaide benzeri radikal İslm öğeleri ağır basan ve kendi içinde didişen bir dizi fraksiyondan oluşan muhalefetin önemli bir yığın desteği sağlayamayacağına ortaya çıkmasıysa onu dış müdahaleye

daha fazla bel bağlamaya ve ABD ve NATO'ya Suriye'ye doğrudan asker saldırı ve işgal çağrısı yapmaya götürdü. Özgür Suriye Ordusu ve hatt El Kaide türü örgütlerin öne çıkması, bu silahlı muhalefetin Türkiye, Suud Arabistan, Katar, Ürdün gericilerinden açıkça destek alması, mezhepçi ve Hristiyan-karşıtı bir renge bürünmesi, sivillere yönelik kırımlara, vahş ve barbarca cinayetlere ve terörist metotlara başvurusu vb., Suriye halkının giderek büyüyen bir bölümünün Baas rejimini kötünün iyisi olarak görmesine ve ona verdiği pasif ve hatt aktif desteği arttırmasına yol açtı. "Arap milliyetçiliğinin ruhu ve yüreği" sayılan Suriye'yi çökertmenin ve parçalamanın hiç de kolay olmadığına ortaya çıkması, Suriye devlet aygıtında önemli bir çözülme yaşanmaması, Rusya ile Çin'in Şam'ı desteklemeyi sürdürmesi, Afganistan ve Irak halklarından dayak yemiş olan ABD'nin doğrudan bir asker müdahale yapmasına olanak vermemekte ve onu ve ortaklarını dozu gittikçe artan örtülü bir savaş yürütmek ve gözükara terörist eylem biçimlerine başvurmakla yetinmeye zorlamaktadır. 19 Temmuz'daki CIA-MOSSAD operasyonunda Baas rejiminin öndegelen dört asker figürünün öldürülmesi bunun en açık göstergesidir. Ne var ki bu ve benzer "başarılı" operasyonlar, Suriye'yi çökertmek isteyen güçler açısından bir çaresizlik ruh hlinin yansıması sayılmalıdır. Yığınlar katında meşruiyetini ve karşı-devrimci koalisyona karşı savaşma iradesini yitirmedeği sürece bir rejim asla bu tür metotlarla yıkılamaz.

Suriye işçileri ve sömürülen emekçilerinin demokratik ve sosyalist özlemlerinin ancak Baas rejiminin boğucu baskı ve boyunduruğunun kırılmasıyla gerçekleşebileceği tartışma götürmez. Ancak onlar, bu hedeflerine hiçbir biçimde, dünya halklarının başdüşmanı olan ABD'nin ve onun Siyonist, Suud ve Türk vb. ortak ve uşaklarıyla omuz omuza yürüyerek varamazlar. Suriye'nin köleleştirilmesini, sömürgeleştirilmesini ve parçalanmasını amaçlayan emperyalist-Siyonist plnlara en başta karşı çıkması gerekenler de Suriye işçi sınıfı ve onun siyasal bakımdan ileri bölükleridir. Suriye'nin yazgısı ancak değişik milliyet, din ve mezheplerden Suriye işçi sınıfı ve halkları belirleyebilir. Tutarlı demokratlar, ABD ve ortaklarının Suriye'nin -ve başka zayıf ve küçük ülkelerin- içişlerine karışmalarına, bu ülkelerin rejimlerini değiştirmelerine, bu ülkelerdeki meşru muhalefet hareketlerini kendi denetimlerine almalarına ve bu ülkelere karşı - doğrudan ya da dolaylı- zor kullanmalarına kararlı bir tarzda karşı çıkar, bu ülkeler işçileri ve halklarının kendi yazgılarını kendilerinin belirlemesini savunurlar.

30 Temmuz 2012